

I právní řád činí ostatně právě zmíněný rozdíl, který však vždy musí zůstatí plynulým a neurčitým. Tak na př. čl. ústavní listina ve svém § 81 přiděluje — mimo jiné — vládě rozhodování o všech věcech politické povahy a § 30 zák. č. 125/1927 Sb. o organizaci politické správy, jednáje o hospodářské a správní působnosti zemského zastupitelstva, stanoví, že „při politických rozhovorech podávati návrhy o věcech politických a usnášeti se o nich je nepřipustno“. (Obdobný passus původního textu onoho ustanovení — před cit. novelou č. 125/1927 Sb. — zněl: „Župnímu zastupitelstvu nepřisluší jednati o věcech politických.“) Jak z důvodových zpráv, tak z parlamentárního projednávání citované novely (srov. Říha: Organizace politické správy v republice Československé, Československý Kompas, svaz. XXVIII, str. 238) plyne však, že bylo jasno o tom, že „politické“ a jiné, na př. hospodářské, kulturní atd. věci nelze od sebe přesně odlišovati. Bylo mimo jiné prohlášeno, že ze zemského zastupitelstva nemá se státi nová tribuna pro „politické mluvení“, nýbrž že tato nová tribuna má býti forum, kde se bez přímé účasti p-y mluví o nejvýznamnějších věcech kulturních, hospodářských a sociálních (Dr. Kramář). Dův. zpráva úst. výb. pak mimo jiné prohlašuje: „Je přirozeno, že nelze ani z jednání o věcech hospodářských vyloučiti p-u. Ale je přece jen základní rozdíl mezi p-ou, která je vlastně nezodpovědnou, poněvadž nemůže vésti ke konkrétním důsledkům, jako je svržení vládního systému, a která přímo nemůže ani vésti ke svržení zemského presidenta, a mezi p-ou, která v parlamentě všecky ty možnosti má. P. v zemském zastupitelstvu nebude moci míti bezprostřední politické cíle, nebude sama sobě účelem, a nebude tudíž překážeti, aby se mohlo o otázkách kulturních a hospodářských jednati v zemských zastupitelstvech objektivněji a tedy správněji a účinněji, než kdekoliv jinde, pokud to je ve veřejném našem životě, p-ou tak prosáklém, vůbec možno.“

Nelze-li podle toho, co bylo řečeno, prohlašovati praktickou politickou činnost za nějaké zvláštní „umění“, které by bylo lze stavěti po bok pravým uměním, jako jsou hudba, poesie nebo malířství, mohou arcit teoretické poznatky o této činnosti tvořiti zvláštní (byť i snad velmi nejasně a noeticky nedostatečně ohraničený) obor vědní. Může tedy existovati věda o politické činnosti čili o p-e. Taková věda může

též svůj úkol spatřovati buď ve stanovení pravidel, maxim nebo norem, býti tedy návodem k praktické politické činnosti, čímž stala by se jakousi technologií, nebo možno si věc představit tak, že politická věda hledá prostředky k provedení (hypoteticky) daných státních účelů. „Praktická věda pod státním účelem jest p.“ (Engliš: Teleologie jako forma vědeckého poznávání, str. 150.)

V každém případě jest to však věda, která se noeticky a metodologicky úplně liší od vědy právní jakožto disciplíny normativní. Snahy po konfundaci obou věd, dnes často jako povšechné heslo uplatňované, jsou s hlediska metodologického zavřížitelné, poněvadž v žádném případě nelze obohacovati poznatky čerpané z jedné poznatky čerpanými z druhé vědy a naopak. To ovšem přirozeně neznamená tolik, že by snad právník nesměl rozuměti p-e a politik právní vědě.

Literatura.

Souborná publikace „Handbuch der Politik“, I; Masaryk: „Politika vědou a uměním“ v České politice, 1906; Kallab: „Politika vědou a uměním“, 1914; Fiedler: „Politika vědou a uměním“, v Tobolkově „Politice“, 1923; Jarolímek: „Vědecká politika a její pomocné vědy“, v Revui „Parlament“, II; Dobr. Krejčí: „Pojmy politika, národní hospodářství a národohospodářská politika“, ve Vědecké Ročence právnické fakulty Masarykovy university, II. sv.; Weyr: „Politika a věda o státním právu“ (řeč, proslovená při rektorské instalaci dne 31. března 1924), v Časopise pro právní a státní vědu, roč. VII.; týž: „Politik als Kunst und Wissenschaft“, v Zeitschrift für öffentliches Recht, V, 1925.

František Weyr.

Polní pých

viz Ochrana polního majetku.

Poplatky.

I. Pojem p-u a poplatkového práva. — II. Historický vývoj čl. poplatkového práva. A. V zemích českých. B. Na Slovensku a v Podk. Rusi. C. V Československu. — III. Platné právo. A. Část všeobecná. 1. Co p-u podléhá. 2. Druhy p-ů a způsob jejich zapravování. 3. Vyměřovací základy. 4. Vznik nároku státu na p. 5. Splatnost p-u. 6. Ohlašování poplatkových aktů. 7. Platební povinnost. 8. Ručení a) osobní, b) věcné. 9. Osvobození. 10. Nepříznivé následky nezachování poplatkových předpisů. 11. Promlčení. 12. Řízení opravné. B. Část zvláštní. AA. P-y z převodu nemovitostí. BB. Majetkové převody mortis causa (daň z obohacení). CC. Poplatkový ekvivalent. DD. Právní jednání a právní listiny. 1. Právní listiny. 2. Darování. 3. Ostatní